

LLEGIREN VERD

ÍNDEX

Llegir en verd	5
Marina Puche, José Luis Ceballos i Francisco Sanabria	
Explicació i relació de la falla.....	7
Alba Fluixà	
Els colors de la vida	15
Máximo Huerta	
La serp roja valenciana	17
Fani Grande	
Hui vaig al riu	21
Paula Reyes	
La granota teatrera.....	23
Teresa Broseta	
Soc un monstre	27
Carles Cano	
Els bruixots	29
Vicent Sanhermelando	
Guia didàctica	33
Josep Antoni Fluixà i Alba Fluixà	

FALLA MUNICIPAL INFANTIL 2024
Marina Puche, José Luis Ceballos i Paco Sanabria

La nostra ciutat de València és Capital Verda Europea en 2024. Quin millor tema per a celebrar un any tan especial que dedicar la falleta municipal a anar imaginant historietes per a recrear i disfrutar una ciutat més verda al voltant de la mirada dels seus habitants més xicotets?

I és que ser Capital Verda Europea 2024 ha sigut un èxit col·lectiu que farà per a les xiquetes i xiquets de hui una ciutat molt millor quan siguem adults, i per això, volem compartir este entusiasme amb ells, amb una falleta en la qual, a través de la imaginació i la lectura, descobrim una València verda i sostenible, que de segur que aniran percebent amb els ulls ben oberts a mesura que rondon pels seus mil racons cada dia més verds.

Llegir en verd és, per tant, imaginar-se històries divertides, quotidianes, alegres, amb personatges de mil formes i colors, al voltant d'aquells espais de la nostra ciutat on els seus millors valors ambientals i sostenibles han propiciat que siguem en 2024 la gran capital verda d'Europa, uns xicotets contes que facen les delícies de xicotets, i també d'algun major. Volem fer una falla oberta i divertida, el fil conductor de la qual siga la lectura d'una València verda, inventant històries curtes, però plenes d'essència, com els perfums que es guarden en pots xicotets, com eixos llibrets que amb poques pàgines ens diuen moltes coses o, fins i tot amb les seues artístiques portades, ja ens conviden a endinsar-nos de ple en les seues històries.

Ajuntar-se per a desenrotllar un nou repte artístic en el qual prescindim del suro blanc és una cosa que ens motiva i ahora ens planteja un desafiament per a compartir. Parlar de medi ambient i crear xicotetes històries plenes de color ens encanta i ens divertix. Compartir-ho amb tot el món, molt més. A més, quin millor lloc que la falla municipal per a celebrar de pas que portem 20 anys fent falles?, una il·lusió que volem compartir i volem regalar de tot cor... Gràcies!

Marina, Paco i José Luis

LLEGIR EN VERD

EXPLICACIÓ I RELACIÓ DE LA FALLA

Alba Fluixà Pelufo

Llegir en verd la ciutat
et proposa enguany la falla,
amb contes de veritat
i una gràcia que no calla.

L'Albufera o la Rambleta,
la Malva-rosa o bé el riu,
a peu, bus o en bicicleta:
a tot arreu la gent viu!

Reciclant i reduint
tota contaminació
amb fusta i ninots gaudint
d'esta artística visió.

Vingueu i sentiu l'emoció
del món amb imaginació!

A LA PLAÇA

En un banc a la fresqueta
llegen junts iaies i nets:
un bon vers o una vinyeta,
un conte o bé uns sainets.

Llibres en totes les mans
omplin caps i cors de goig.
La lectura fa més grans
les ganes d'este món boig.

EN L'HORTA

L'horta és tot un paradís
quan naixen fruits i colors.
Si va i es torna malaltís,
un camp mort porta dolors.

Entre el bell vol dels flamencs,
la pluja fina i preciosa
fa menjar als famolencs,
arc iris i vida aquosa.

EL CARRIL BICI

És com una serp que corre
pels carrers de la ciutat,
procurant que no s'esborre
la sostenibilitat.

La pintura roja ens guia,
travessant barris i pistes
i trobant la millor via
per a accelerats ciclistes.

EL RIU

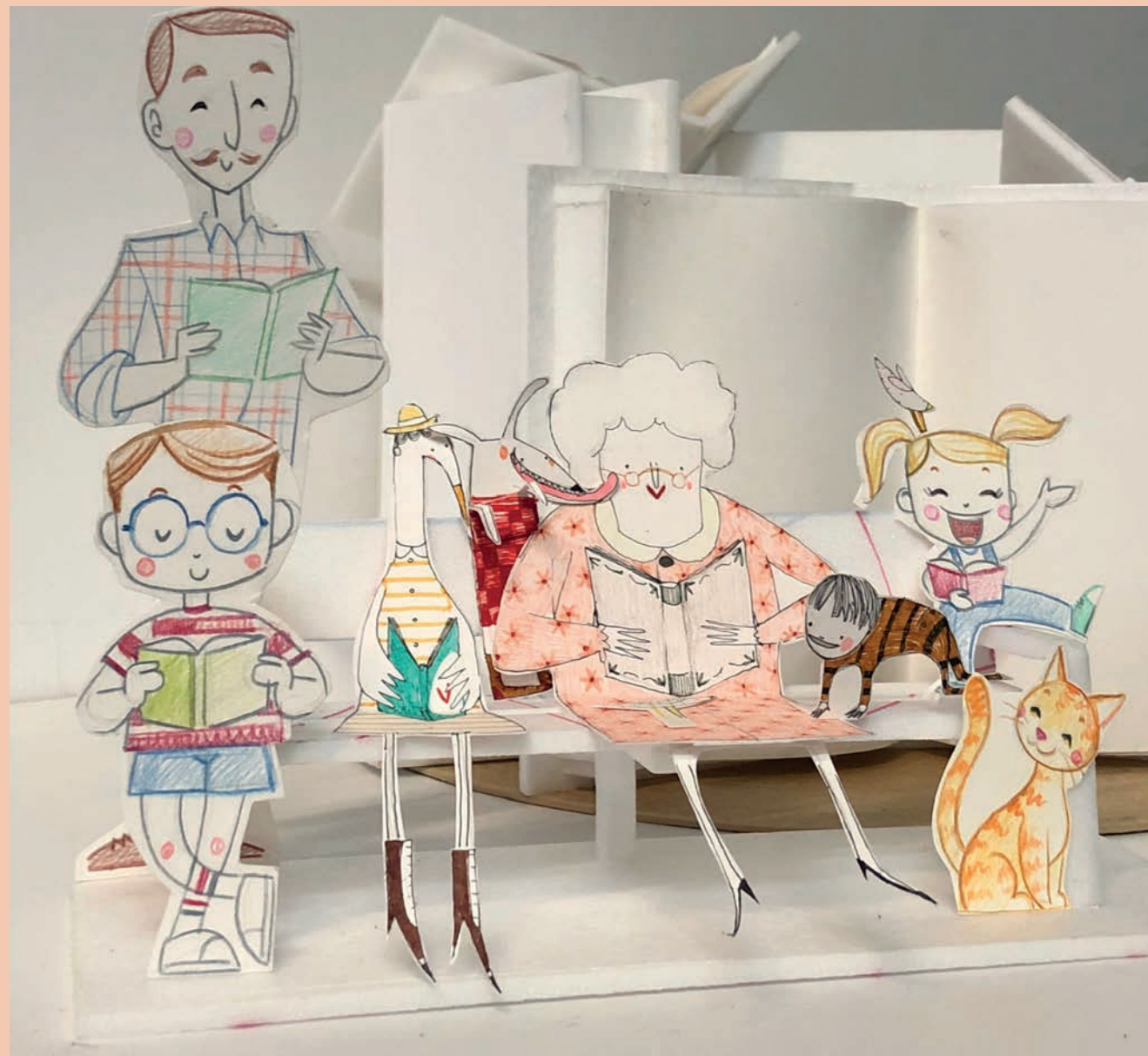
El nostre riu no té aigua
però està molt ple de vida
i no cal dur-se el paraigua
a una volta divertida.

Les persones i animals
gaudixen molt entre el verd
que fa oblidar tots els mals
amb un perfum que no es perd.

COMIAT

Ací acaba la visita
per la falleta infantil
i la història que està escrita
amb ninots i colors mil.

Recordeu el verd buscar
quan aneu per la ciutat
i no oblideu estimar
la pàgina que heu passat.

ELS COLORS DE LA VIDA

MÁXIMO HUERTA

Quan els menuts Carles i Júlia es despertaren per a eixir a desdejunar amb la iaia, el cel estava blau i lluminós. Era un d'eixos matins en què les gavines anuncien la proximitat de la mar, la primavera als arbres i l'alegria de viure. Carles desaparegué entre els tarongers, on li agradava jugar, on amagava tresors davall les branques, on aprenia a ser Robinson Crusoe. Júlia, fidel a l'estima de la iaia, es quedà amb ella, per a escoltar-la contar una d'eixes històries que queden amagades durant segles i que mereixen ser contades. Esta volta, amb el got de llet a les mans, les magdalenes calentes, i unes onces de xocolata, es despertà l'emoció. No era una història més. Mai no s'havia atrevit a contar-la.

En eixos horts on ara naixien fruites i verdures de colors resplendents com si tingueren llums a l'interior, hi hagué un temps en què la terra era seca i ombrívola.

La senyora Isabel recordà la mort del iaio, que era un home treballador com pocs, es trencà en dir el seu nom: Victorià.

- Es tancà a casa durant dies, no n'eixia.
- No n'eixia?
- Ni tan sols per a passejar amb Boleta, el gos.
- I... estava trist el iaio?
- Molt trist, Júlia. Molt trist.
- I... què passà?

Fou tal el dolor en vore el camp mort, sense fruits i sense verdures, que l'ancià se n'anà al cel en una d'eixes vesprades en què només se sent el so del vent. La terra es va obrir com estes arrugues.

Júlia mirà les mans de la iaia.

— Eren així. Mira. Clevillades i seques. Així era la terra on ara juga el teu germà.

La xiqueta tocà les mans que també servien per a acaronar i per a pentinar-la de fallera en els dies de març. Fou tal el dolor, li contà la iaia, que el cel es va obrir com mai no s'havia obert. Va ploure durant dies, setmanes, tal volta mesos. S'ajuntaven les llàgrimes salades amb la dolçor del cel que a poc a poc va anar calant la terra erma fins a crear rierols i acaramullar les séquies buides. Desaguaren les teulades, s'ompliren els pous, el llac on niuaven els pardals d'altres països es tornà paradís d'aus roses.

- Pardals com roses?
- Flamencs.
- Ballaven?

La iaia va esclatar a riure aguantant-se el davantal.

- Els flamencs són teuladins grans d'un color rosa preciós. Tenen les potes llargues...
- Com el pare?
- Molt més.
- Molt més?

En aquell temps de pluja tot fou bellesa. L'aigua és vida. I quan el sol aparegué, tot era un verger verd, espectacular, grandíols, esplèndid...

I l'arc iris fou tan impressionant que s'afonà en la terra com quan els llauradors afonaven l'aixada per a plantar llavors. I eixe ventall de colors es va convertir en fruites. Totes. Taronges, tomaques, albergines, carxofes, cireres, maduixes, llimes, melons d'alger... Tot semblava un brodat de seda com el mantó de la iaia, el de les festes. I la lluentor de salut i alegria va inundar de color aquella terra eixuta que s'endugué al iaio al cel.

El camp acurumullat de vida no deixà mai lloc a les llàgrimes. Mai, mai de la vida.

LA SERP ROJA VALENCIANA

@FANIGRANDE2024

Nom: Serp roja valenciana, un ofidi sostenible, única en la seua espècie, natural de València i amb domicili a les Torres dels Serrans, admirada a tota Europa, on volen que vaja de vacances per a donar a conèixer la seua extraordinària forma de vida.

Classificació: Serp sàuria amb superpoders, de quasi dos-cents quilòmetres de llargària del morro a la cua, la serp més llarga documentada per l'herpetologia. El cap de la serp roja és un prodigi evolutiu: és l'única serp del món mundial que té instal·lada l'app de la lectura al cervell, amb totes les llibreries i biblioteques ben posicionades, i on fa paradetes per a triar llibre, la qual cosa fa que cresca a cada història que llig i que, per això, s'expandisca imparabile per tota la ciutat i l'àrea metropolitana. En lloc d'escates, el nostre ofidi té fulles dels llibres que més li han agradat i és ben sabut que fa foment lector per tots els ciclocarrers dels *valenbicians* i *valenbicianes*.

Distribució: Des de les Torres dels Serrans, on té el domicili al costat de la Casa de les Roques del Corpus, es distribuïx per Ciutat Vella, Extramurs, la Saïdia, el Pla del Real, l'Eixample, Patraix, l'Olivereta i Jesús, roda per Benicalap i Rascanya, passa per Benimaclet i Algirós fins als Camins al Grau i els Poblat Marítims. I quan fa bon dia, va per les Quatre Carreres fins a l'Albufera, on li agrada quedar-se a disfrutar del capvespre a llegir, i a fer fotos pel seu *Serpisgram*, que és l'enveja de tota Europa.

Hàbitat: L'hàbitat natural de la serp roja valenciana és la ciutat de València i totes les vies metropolitanes, on és d'allò més feliç ocupant cada vegada més quilòmetres, i quilòmetres, i quilòmetres, amb l'objectiu d'acabar amb Ceodós, un animalot perillós que es va expandint pertot arreu amb el seu alé tòxic

Estat De Conservació: El nostre ofidi preferit disfruta d'un estat de salut magnífic gràcies a les milers de personetes que agafen la bici i que són *bikifriendly* amb el medi ambient. A cada pedalada l'alimenten, donant-li l'energia que necessita per a continuar creixent. Allò que més contribuïx al benestar de la serp roja valenciana és veure com s'activa la circulació de tota la *valenbiciania* amb l'exercici que fa dalt de la bici de dilluns a diumenge i reduint el Gasefecte-hivernacle, una altra bèstia roïna pel medi ambient.

HUI VAIG AL RIU

PAULA REYES

Un bonic matí, el sol brillava a la ciutat de València. Bufava una suau brisa i la temperatura era molt agradable. Feia —com diem els valencians— temps de Falles.

Un dia perfecte per a eixir a passejar, però a on podria anar?

De sobte vaig vore una gata que caminava molt ràpid per la vorera. Era molt graciosa, coberta de ratlles i semblava que portava calcetins rojos. A on aniria?
La gata es girà i em digué:

—Hola, em dic Lluna i vaig al riu, el meu lloc favorit. És molt sa passejar per allí, està ple d'arbres, plantes, flors, aigua, insectes... Per alguna raó li diuen el pulmó de València. Els carrers de qualsevol ciutat són un perill per a mi, perquè em poden atropellar. En canvi, al riu, estic molt més segura, més tranquil·la, i ja he fet molts amics. Vols vindre amb mi?

Vaig acceptar sense dubtar-ho, em va semblar un gran pla.

Vaig seguir a Lluna, que anava molt contenta, baixàrem per una rampa, i de sobte el so dels cotxes desaparegué. Ara se sentia el bonic cant dels pardals, la remor de les fulles al moure's amb el vent, veus alegres de xiquets i xiquetes jugant. Lluna se'n va anar corrent i d'un bot es ficà entre unes plantes dient-me:

— M'encanta l'olor d'estes flors! Agafa aire i respira. És aire pur, ple d'aromes. Eh! Mira, per allí van la senyora Pilarín i la seua amiga Amparito —equipades amb sabatilles i les

seues respectives cintes del monyo—, venen tots els dies, sempre acompanyades del seu gos Brunet. A vegades juguem, i la seua corretja es mou de dalt a baix mentre correm i saltem envoltant la seua propietària, que ens mira amb sorpresa.

— Hui anem a bon ritme, Pilarín.

— Sí, Amparito, estem fetes unes campiones.

Al lluny vam vore com una mare ensenyava la seua filla a muntar en bicicleta.

— No em soltes, mare.

— Tranquil·la, vaig amb tu —li contestà amb un bonic somriure.

La gata Lluna m'explicà que li agradava vore l'afecte que es tenien els humans, com eixa mare animava la seua filla, sense deixar de protegir-la.

Sense parar de passejar, vam vore una família fent un pícnic, i l'animaven tocant la guitarra i cantant cançons. Lluna començà a fer volantins al voltant d'ells, posant ullets, i així la convidaren a menjar. Això sí, després tot recollit i al fem.

Lluna estava molt feliç, i es va posar a córrer dient-me:

— Mira! Per allí va Pep amb la seua germana Lola fent fúting. Anem amb ells! — portàvem a penes cinc minuts quan Lluna va parar de colp—. Uf! No puc més, el millor per a descansar és tombar-se una miqueta i mirar els núvols passar, o pots fer com la meua amiga Anna, que ve a llegir. A mi m'agrada estirar-me al seu costat i que em llija en veu alta; em conta unes històries al·lucinants. No hi ha res millor que llegir sobre la verda gespa i sentir que molleta que està.

Com veus, tots tenen lloc ací, tant persones com animals. Ara et deixe, que me'n vaig a fer ioga amb Carme, el mussol Bovot, i el pardal Cucut.

M'acomiadí de Lluna amb una carícia. I em vaig quedar pensant...

Que afortunats que som de tindre un espai verd com este a la nostra ciutat!

Quanta raó té esta gateta! Així que hui, i tots els dies, vaig al riu.

LA GRANOTA TEATRERA

TERESA BROSETA

Diuen i conten que un dia,
en el parc de la Rambleta,
una senyora llegia
en veu alta una llegenda

a un bon grapat de xicalla
que escoltava amb atenció
per no perdre una paraula
ni un pessic de l'emoció.

Ni la dona ni els menuts
sospitaven que, a la vora
i amagada en un arbust,
una arriscada granota

escoltava amb interés
aquella història del drac
que en els temps del rei Pepet
va atemorir la ciutat

de València i, a hores d'ara,
encara espanta a qui el busca
en l'església del Patriarca.
Quina por! Quanta aventura!

Quina història extraordinària!
Quan la dona tancà el llibre
i donà per acabada
la lectura amb un somriure

la granota, que volia
escoltar molts contes més,
se li ficà en la motxilla
de dos elegants botets.
Claus, mocadors, uns quants llibres,
uns caramels, la cartera...
I, per sort, quatre formigues,
que ja estava famolenca!

Pim, pam, pum! Sacsejos, colps...
Allò semblava la fira!
Sort que el viatge durà poc,
perquè es marejà una mica!

Quan pararen, escoltà
música, veus i rialles
i mirà per un forat...
Si estaven en el teatre!

Sense pensar-ho un moment,
la granota saltà al pis.
Ningú mirava! A botets
va anar obrint-se camí

fins a la primera fila
i disfrutà la funció
en silenci, embadalida,
corpresa de l'emoció.

Hi havia amor a mansalva,
acció, intriga... Un no parar!
Ara reia, ara plorava...
Era un carrusel genial!

Quan acabà l'espectacle,
quan s'apagaren les llums,
quan el pati de butaques
quedà silenciós i buit
la decisió estava presa:
ella volia actuar!
Ser actriu, xafar l'escena,
viure mil vides, jugar

a ser astronauta, fada,
bruixa, reina o qui sap què,
ser aplaudida, estimada,
fer riure i plorar la gent...

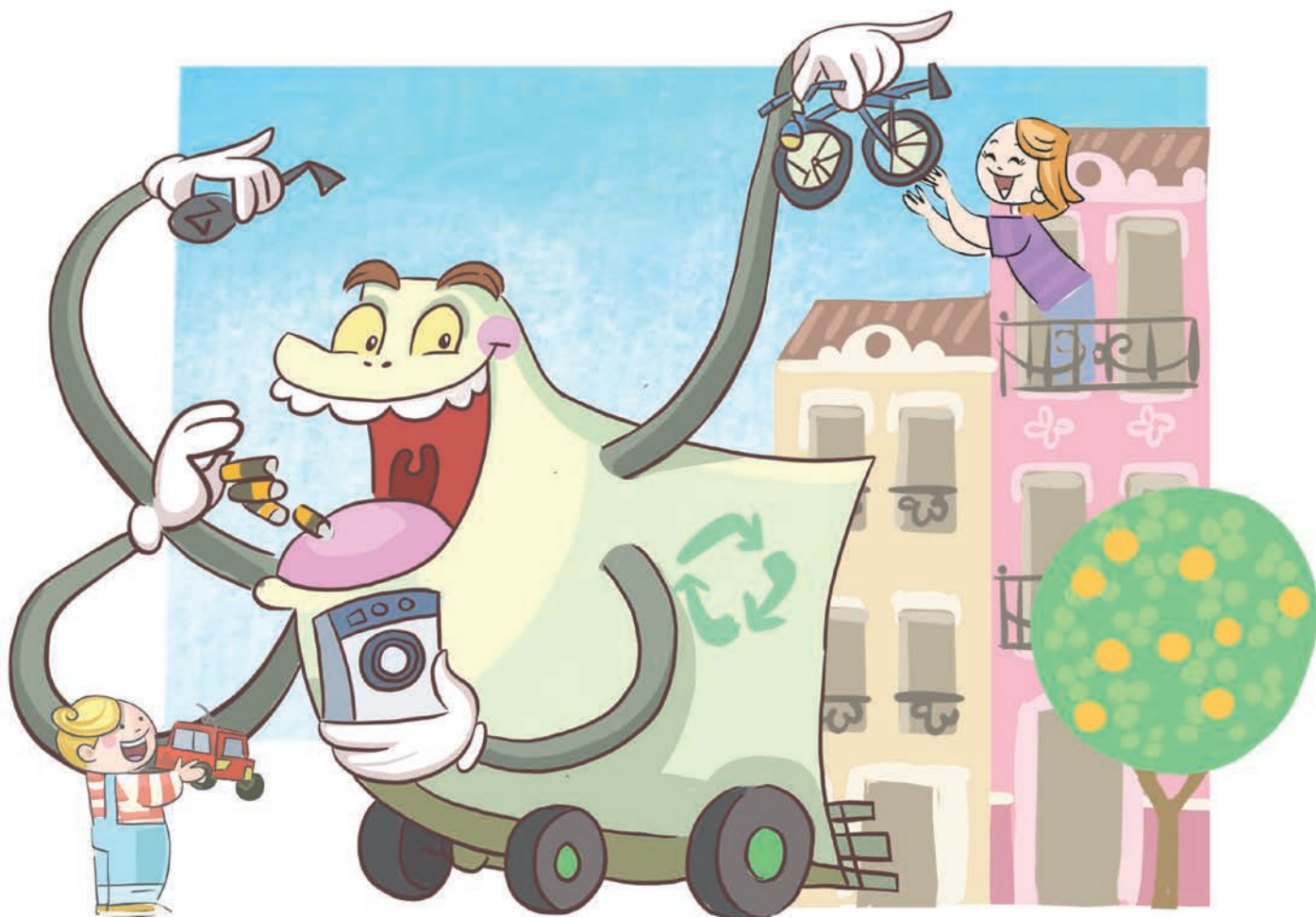
Per això, des d'aquell dia,
no es perd mai una funció,
i en el teatre fa vida,
amagada en un racó.

Recorda mirar on xafes
quan vages a la Rambleta,
no siga cosa que espantes
la granota teatrera!

SOC UN MONSTRE

CARLES CANO

Hola! Soc un monstre. Uhhhh, quina por! Diràs tu, no? Doncs no, jo no faig por. No tinc urpes esmolades, dents punxegudes, banyes enormes, ni serps en comptes de monyo, no. No visc a l'armari ni davall del llit; ni tan sols en una cova. I tampoc tinc per costum menjar xiquetes i xiquets tendres i de galtetes colorades, no. Aleshores, et preguntaràs: quina classe de monstre eres tu? Un monstre de barri, això mateix, un monstre de barri. En realitat no ho sembla jo, un monstre, perquè tinc un aspecte ben alegre i acolorit. Però clar, algú que s'alimenta de tubs de neó, de cassoles i paelles, de radiografies, de piles, de batedores, espremedores, torradores i mòbils que no funcionen, de bombetes de la llum de tota classe però estropejades, claus i caragols de ferro de tota mida i fins i tot de cafeteres i aspiradores, molt normal no és, no? Ah, i açò ja no m'agrada tant, també menja joguets. Ja ho has endevinat? Clar, soc un parc de reciclatge mòbil! És possible que m'hages vist al teu barri o al barri del costat parat i menjant totes eixes coses que he anomenat abans i moltes altres. Segurament tu pensaràs: quina vida tan avorrida arreplegant totes les deixalles, tot allò que ja no val, que no funciona i que la gent ja no vol i llança, no? Doncs estàs ben equivocat, o equivocada. Perquè els objectes tenen memòria i aleshores em conten les seues vides, les cassoles em conten els putxeros o arrossos al forn tan bons que feia la tia Vicentica del Cabanyal, o les paelles espectaculars que feia el tio Paco de Benimaclet, i això que a ell no li agradava la paella i mai no la tastava. Les ràdios antigues encara recorden els partits gloriosos de quan el València guanyà la lliga o el Llevant pujà a primera; hi ha ordinadors que han perdut les tecles, però se saben els poemes i els contes que els seus amos escrivien en ells, els joguets vells em conten la il·lusió i el

somriure que els seus amos tenien la primera vegada que van jugar amb ells. I les llums? Ah, les llums i les làmpares conten unes històries meravelloses de les cuines, els salons o els dormitoris que il·luminaven: la majoria divertides i tendres, però també alguna aborronadora. I cada setmana canvien les històries i els objectes, perquè, quan tinc la panxa plena, me la buiden i em traslladen a un altre barri i tot és nou. Bé, vell, però per a mi, nou, no sé si m'entens. De manera que no, la meua vida no és gens avorrida i m'encisa que molts d'aquells objectes es reciclen i tinguen una nova vida convertits en una altra cosa. Així que, ja ho saps, quan em veges al teu barri mira si tens res per casa amb què alimentar-me, que de segur que em contarà coses boniques de tu i de ta casa. Fins prompte!

ELS BRUÏXOTS

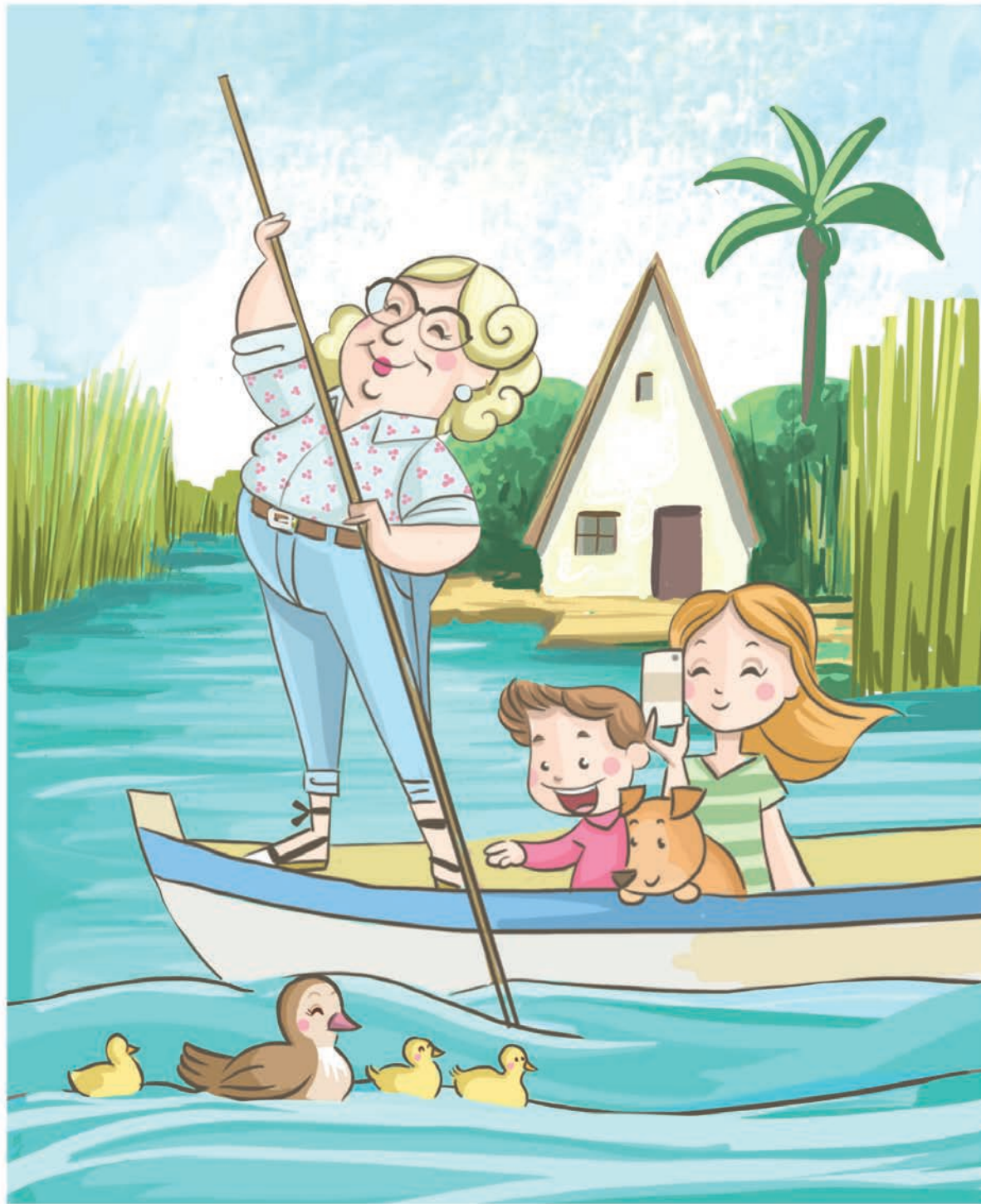
VICENT SANHERMELANDO

Dalt de la barca, amb la perxa a la mà, la iaia Conxa solcava les aigües de l'Albufera com si fora una capitana pirata. Ella i el iaio Pepet vivien al Palmar. Havien sigut pescadors, però un dia ell va caure malalt i hagué de deixar la pesca. La iaia, que era ben valenta, va lluitar molt per a continuar a soles amb el treball de tota la vida. Ara que ja estava jubilada, el que més li agradava era pujar els nets a la barca, agarrar la perxa i passejar-los mentre els contava contes que ella mateixa s'inventava.

Això va ser i era una colla d'ànecs molt simpàtics que jugaven a amagar-se entre els joncs. De repent, es van adonar que els seguia una altra au. Tenia les potes llargues com les canyes, el coll semblava una anguila i el plomatge era blanquinós. Els ànecs recelaven del potes llargues perquè era distint a ells. Fins i tot a alguns els feia por!

—No ens prengues el pèl, iaia! —va dir el net—. Això és el conte de l'aneguet lleig.
—Tu sí que eres lleig, borinot! —contestà rient mentre perxava—. Deixa'm continuar.

Uns quants ànecs més atrevits van acostar-se al potes llargues i es posaren a parlar amb ell. Resulta que era un flamenc que acabava d'arribar a l'Albufera amb la seua família. I per què? Doncs perquè abans passaven l'hivern en una marjal, però un bruixot s'havia endut la pluja, i bona part de la vegetació s'havia assecat. I per a acabar-ho d'empastrar, havia enviat uns monstres de ferro que abocaren terra

fins a tapar tots els ullals. Per això havien vingut a l'Albufera, buscant un lloc on poder passar l'hivern i no quedar-se més gelats que un poll (que un poll de flamenc, evidentment).

Els ànecs li van dir que ací també hi havia un bruixot que feu un encanteri i l'aigua es va fer de color marró com el xocolate aigua, però es veu que era una bruixeria de pacotilla, perquè les aigües prompte tornaren a ser com abans.

Al remat, el potes llargues i els ànecs van fer-se tan amics que el flamenc va prometre que tornaria l'any següent per a xapotejar amb ells pel Racó de l'Olla o la Mata de Fang.

- Al iaio no li agrada que tornen els flamencs —digué la neta—, perquè poden fer malbé els arrossars, i diu que no és just, que, si ens quedem sense arròs valencià, no farà ni una paella més en sa vida.
- Això no s'ho creu ni ell! —contestà la iaia—. Mireu, en la naturalesa no hi ha injustícies. És el ser humà qui és injust perquè no respecta el món on viu.
- I què fem amb els bruixots? -preguntaren els nets.
- Els bruixots som els humans, que destruïm la naturalesa. Hem d'aprendre a viure sense destrossar el medi ambient, no cal res més.
- Si fem això, podrem continuar menjant paelles amb arròs valencià?
- Per descomptat!

GUÌA DIDÀCTICA

ALBA FLUÏXÀ PELUFO · JOSEP ANTONI FLUÏXÀ

LLEGIR EN VERD

Llegir en verd és el títol de la falla infantil de l'Ajuntament de València de l'any 2024. Els autors del projecte i del cadafal faller són el tàndem format pels artistes José Luis Ceballos i Francisco Sanabria, als quals s'afegix enguany l'artista Marina Puche. Els primers són els mateixos autors de les tres últimes falles municipals infantils (la falla del 2020, la falla del 2022 i la del 2024), mentre que la segona, Marina Puche, ho fa després d'haver sigut l'autora de la falla municipal gran de l'any passat, titulada *Cardioversió valenciana*, amb la qual es convertí en la primera dona a dissenyar una falla municipal gran de València. La col·laboració dels tres artistes no és inèdita. Ja van treballar junts en la primera falla infantil de Marina Puche en l'any 2011, *El món de Daniela*, plantada per la Falla Quart - Palomar.

Tant la participació de Marina Puche com l'elecció del tema, han introduït canvis respecte de la confecció de les anteriors falles municipals infantils dels últims anys. D'una banda, la falla no s'estructura ja al voltant de determinats personatges, ni tampoc està protagonitzada per una relació de balls i de danses populars, sinó que es dissenya a partir de diferents escenes que representen espais urbans i naturals de València, i també accions destinades a la millora del medi ambient que han fet que la ciutat siga mereixedora del reconeixement de la capitalitat verda europea. Per això, encara que es mantenen semblances i característiques pròpies dels artistes Ceballos & Sanabria, es nota també la

presència de personatges dibuixats a l'estil de Marina Puche i l'ús de materials nous amb l'objectiu d'adaptar la falla als criteris de sostenibilitat i de respecte al medi ambient per coherència amb el tema tractat.

No obstant això, l'objectiu de la falla infantil continua sent didàctic. Concretament, es pretén conscienciar els xiquets i les xiquetes, i a tots el visitants en general, de la importància que té l'adaptació dels espais i de l'entorn de les nostres ciutats a la millora de les condicions de vida dels habitants. També hi ha l'objectiu de donar a conèixer i valorar positivament totes les accions portades a cap a València per a reduir la contaminació en general i disminuir l'ús dels vehicles de motor. I, a més, el projecte de la falla infantil d'enguany té un altre objectiu: ressaltar la importància que té la lectura de textos narratius, de ficció o de no ficció, en els quals es tracten temes mediambientals i normes de reducció en l'ús dels materials i de reciclatge dels ja utilitzats.

Per això, la proposta de treball que presentem té com a fil conductor de les activitats proposades les temàtiques relacionades amb el lema de la falla i l'hem dividida en cinc apartats. En el primer, es treballen els textos que s'han redactat expressament per al llibret de la falla infantil. Textos poètics explicatius de les escenes del monument com els elaborats per la poeta Alba Fluixà Pelufo i textos narratius que els artistes fallers han volgut incloure per a descobrir l'encant d'una ciutat com València, verda i sostenible. Textos que han sigut encomanats a sis escriptors i escriptores de reconegut prestigi en l'àmbit literari valencià: Máximo Huerta, Fani Grande, Paula Reyes, Teresa Broseta, Carles Cano i Vicent Sanhermelando.

El segon apartat contempla activitats per a observar, analitzar i reflexionar sobre el monument faller i també altres activitats per a fomentar la creativitat artística dels xiquets i de les xiquetes. El tercer apartat es destina a aprofundir i investigar sobre el tema de la millora del nostre entorn urbà i natural. El quart, se centra en l'estudi i en el coneixement dels autors, tant literaris com artístics. I per últim, en l'apartat quint, es relacionen una sèrie d'activitats destinades

a fer en família o en grup escolar que tenen com a objectiu informar d'espais que es poden visitar relacionats amb l'entorn i el medi ambient de la ciutat de València.

Pel que respecta a la redacció de les activitats de la guia, s'ha de tindre en compte, a l'hora d'aplicar-la, que van dirigides, principalment, a xiquets i xiquetes del segon i del tercer cicle de primària i, potser també, del primer cicle de secundària. També s'ha de dir que estan pensades per a ser contestades individualment, però tenen un plantejament que permet traure'n un major profit si es treballen en grup i amb la presència i l'orientació d'una persona adulta, bé siga un professor o professora, bé una persona que actue de dinamitzadora d'un grup sorgit d'una falla, biblioteca o associació.

Finalment, hem de dir que totes les activitats estan pensades de manera que no siga del tot imprescindible la visita a la falla i que, per tant, les puguem fer també aquells grups i col·lectius als quals els resulte complicat desplaçar-se fins a la plaça de l'Ajuntament durant els dies de Falles.

En definitiva, la proposta que hem elaborat té en compte la il·lusió i la motivació que provoquen les falles en els xiquets i xiquetes. Una motivació que, ben aprofitada i canalitzada, és, sens dubte, un recurs didàctic de primera magnitud per a treballar una temàtica tant rellevant relacionada amb la construcció d'una ciutat verda i sostenible.

Esperem que el nostre entusiasme siga capaç de contagiar-vos i que vos il·lusionen a l'hora de posar en pràctica les activitats de la guia amb el vostre grup de xiquets i xiquetes.

LLEGIR EN VERD

ELS TEXTOS

Per a llegir, comprendre, jugar i reflexionar sobre els poemes i els contes de la falla infantil

ACTIVITATS

1. Llig atentament els poemes de l'explicació de la falla *Llegir en verd* d'Alba Fluixà Pelufo. Si per a fer les activitats posteriors ho consideres oportú, pots llegir els poemes més d'una vegada.
2. Després de la lectura, contesta a les preguntes següents.
- Quin és el lema que proposa enguany la falla?
.....

• Com ens demana que anem a tot arreu, al riu o al parc de la Rambleta? Principalment amb...
.....

• Segons el primer poema, per a reduir contaminació, sabries dir de quin material estan fets els ninots i els elements decoratius de la falla d'enguany?
.....
.....

- Com s'ha de sentir l'emoció del món?
.....
- Què és el que lligen les iaies i els nets en un banc a la fresqueta?
.....
- De què omplin els llibres els caps i els cors?
.....
- Quan es convertix en paradís l'horta?
.....
- Què necessita l'horta i és bo per a fer créixer el menjar dels famolencs? L'aigua de la...
.....
- Amb quin animal es compara el carril bici?
.....
- Per on corre el carril bici?
.....
- Com està el nostre jardí del riu Túria?
.....
- Què ens fa oblidar el riu quan estem passejant entre el verd?
.....

- Què se sent en l'aire del parc de la Rambleta?
.....
- Què ens fan sentir les paraules segons el poema del parc de la Rambleta?
.....
- Com és el monstre de l'ecoparc mòbil?
.....
- Què torna boig al monstre de l'ecoparc?
.....
- Quines històries conta la iaia de l'Albufera?
.....
- Com és un llibre a la platja?
.....
- Què fa a la platja de la Malva-rosa tota la família junta?
.....
- Com està escrita la història de la falleta?
.....

3. Relaciona amb fletxes el títol de cada poema amb les paraules, els elements, les accions o les imatges de la segona columna, segons apareguen en un poema o altre.

Llegir en verd	- l'arc iris
A la plaça	- no té aigua
En l'Horta	- no es queda estàtic
El carril bici	- contes de veritat
El riu	- perxadora
El parc de la Rambleta	- mars de ficció
L'ecoparc mòbil	- món boig
L'Albufera	- ciclistes
La Malva-rosa	- recordeu buscar el verd
Comiat	- màgia diürna

4. Llig atentament la definició següent de «quarteta».

Una quarteta és una estrofa que té quatre versos d’art menor (de huit o menys de huit síl·labes) que rimen el primer amb el tercer i el segon amb el quart (ABAB) o el primer amb el quart i el segon amb el tercer (ABBA). Es diferencia del quartet perquè el quartet és una estrofa d’art major (amb versos de més de nou síl·labes).

Després de llegir la definició, mesura les síl·labes d’uns quants versos a l’atzar dels poemes explicatius de la falla infantil municipal i digues amb quin tipus d’estrofa estan escrits els poemes: amb quartetes o amb quartets.

Estan escrits amb

Perquè els versos tenen síl·labes

5. Valora els poemes de l’explicació de la falla escrits per Alba Fluixà Pelufo.

T’han agradat? Molt, sí, regular o no.

Per què?

.....
.....
.....
.....

6. Llig ara atentament els contes breus que hi ha a continuació dels poemes explicatius de la falla.

7. La falla municipal infantil de València té enguany huit escenes i està dedicada a la capitalitat verda europea. Cada escena desenrotlla una zona de la ciutat o dels voltants, o una acció rellevant a favor del medi ambient i la sostenibilitat. Gràcies a estes zones i accions, València ha sigut declarada Capital Verda Europea 2024. Cada un dels sis contes que has llegit fan referència a una escena concreta. Hi ha dos escenes que no tenen conte.

Relaciona amb fletxes el títol de cada conte amb l’escena (espai o acció) al qual fa referència.

Els colors de la vida	- L’ecoparc mòbil de València
La serp roja valenciana	- El parc de la Rambleta
Hui vaig al riu	- L’horta
La granota teatrera	- El jardí del riu Túria
Soc un monstre	- L’Albufera de València
Els bruixots	- El carril bici

8. Escriu el nom de cada conte davall de les descripcions del tema tractat en cada un dels textos narratius que has llegit.
- La sort de disposar a la ciutat d'un gran parc al llarg del vell llit del riu on es poden fer moltes activitats molt variades, tant individualment com en grup o en família.
.....
 - La importància de mantindre en equilibri la vida en els ecosistemes com, per exemple, l'Albufera.
.....
 - La necessitat de recollir ordenadament les deixalles d'aparells que han deixat de funcionar, de mobles vells i de materials contaminants que no hem de tirar al fem.
.....
 - La importància de l'aigua per al bon creixement de les plantes i els arbres, de les verdures i dels fruits, i la necessitat d'utilitzar-la correctament.
.....
 - El canvi positiu que ha aportat el carril bici a la ciutat de València, amb el seu traç serpentejant pintat de color roig, que ha afavorir una circulació a la ciutat menys contaminant.
.....

- L'encert d'utilitzar els parcs com a espais no només d'esplai i de descans, sinó també de llocs per a assistir a activitats culturals com, per exemple, sessions d'animació lectora i de teatre, especialment per a infants.
.....
9. Dels sis contes, n'hi ha un que està escrit en vers.
- Escriu-ne el títol:
- Escriu el nom de l'autora:
- Quin tipus d'estrofa utilitza per a escriure el conte en vers?
.....

11. Valora ara els contes.

Què penses dels contes que has llegit? T’han agrada o no? Per què?

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Quin conte t’ha agradat més?

.....

Per què?

.....

.....

.....

.....

.....

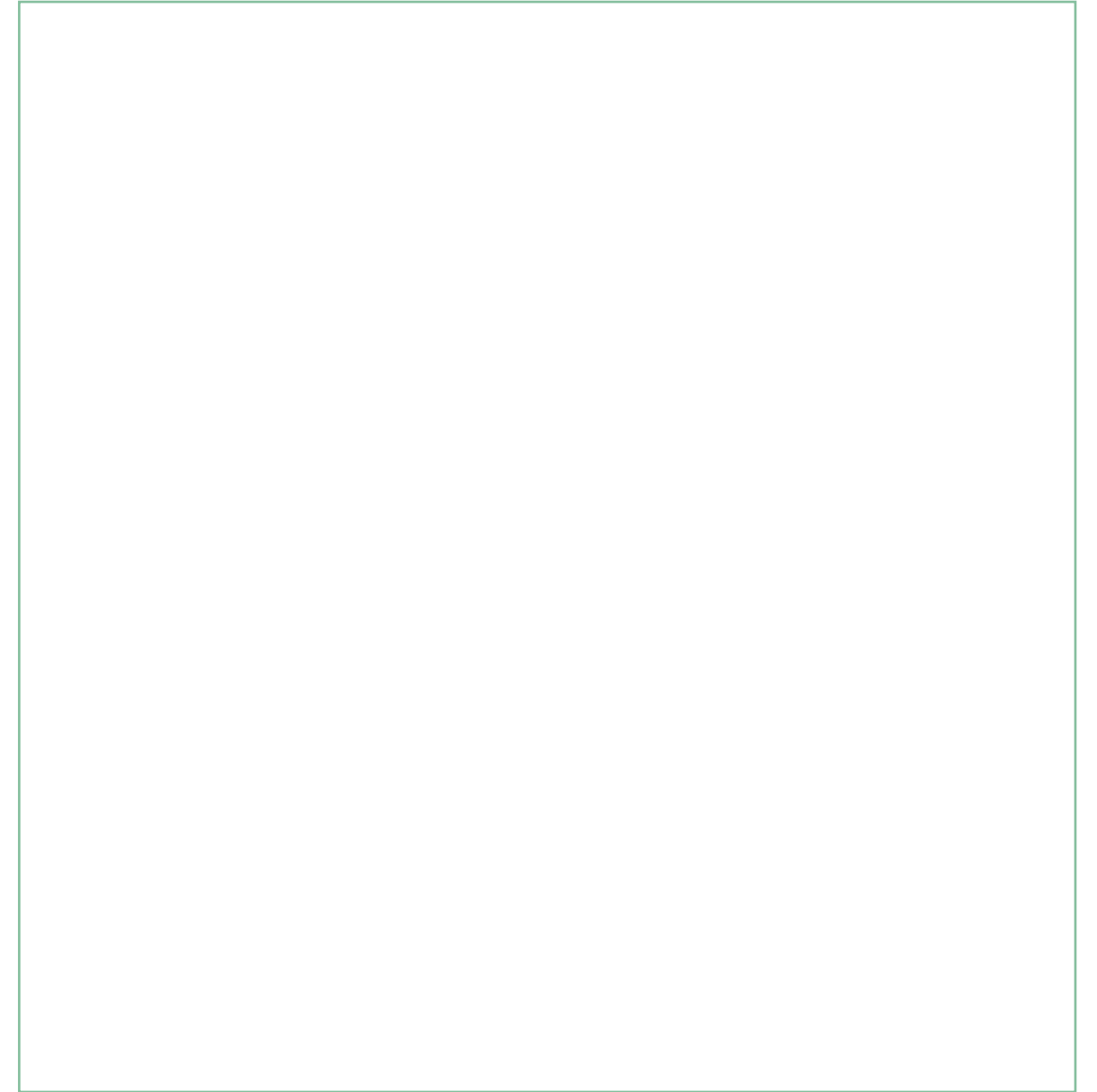
.....

12. Com s’ha dit en l’activitat número 7, hi ha un parell d’escenes, la primera i l’última en la disposició circular de la falla, que no tenen cap conte. Per això, et proposem que faces tu d’escriptor o d’escriptora. La primera escena representa un grup de gent, i també algun animal, llegint en el banc d’una plaça d’ús exclusiu per a vianants, com, per exemple, la plaça de l’Ajuntament, la plaça de la Reina o la plaça del Mercat de València. La segona imatge, com podeu vore, transcorre en una platja, també de València, com, per exemple, la platja de la Malva-rosa.

Tria una de les dos escenes i escriu en un full un conte breu, l'acció del qual tinga lloc en una plaça o platja de València.

Posa en funcionament la teua imaginació i, sobretot, pensa que defenses espais on els ciutadans puguen passejar, descansar i distraure's amb tranquil·litat. També pots fer una narració crítica si penses que l'espai per tu elegit no complix les condicions necessàries per al bon esbargiment de les persones.

LLEGIR EN VERD

LA FALLA

Per a contemplar, analitzar la falla i reflexionar-hi.

ACTIVITATS

1. Observa la foto. Es tracta d'una de les escenes de la falla infantil de la plaça de l'Ajuntament de València feta per Marina Puche, José Luis Ceballos i Paco Sanabria. Concretament, és l'escena que ha representat la falla en l'Exposició del Ninot de València de 2024.
2. Després d'observar la imatge anterior, fes una breu descripció de l'escena que s'hi representa.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

3. Quins elements hi ha presents en l'escena de la imatge reproduïda en l'activitat 1? Escriu el nom de cada element de manera ordenada segons el número indicat en la imatge.

- *La socorrista, el cartell de la capital verda europea, el grup de xiquets i de xiquetes jugant a l'arena, el sol, el para-sol, la palmera, la torre de la socorrista, el grup de xiquetes i xiquetes banyant-se, el grup de les persones que estan prenent el sol o llegint, les banderes verda i blava*

- 1.
- 2.
- 3.
- 4.
- 5.
- 6.
- 7.
- 8.
- 9.
- 10.

4. Observa atentament la imatge de la coberta. En ella, es combinen personatges dibuixats per Marina Puche amb altres dibuixats per Ceballos & Sanabria.

Fixa't bé en la forma de les cares, en detalls com els ulls, el grossor de les cames o quants dits tenen les mans, tant les persones com els animals, i agrupa els personatges que cregues que tenen un mateix estil i, per tant, els ha fet la mateixa persona o persones:

- GRUP 1:
-
- GRUP 2:
-

5. Busca en internet imatges de dibuixos dels artistes de la falla infantil municipal d'enguany i digues qui creus que ha fet cada grup de personatges:
Marina Puche ha fet:
.....
Ceballos & Sanabria han fet:
.....

6. Basant-te en l'anàlisi dels dibuixos de la coberta i en les imatges que has vist aeninternet, quins adjectius creus que serviren per a definir l'estil artístic de Ceballos & Sanabria i quins el de Marina Puche? Unix amb cada nom els que consideres més encertats:

- Marina Puche
- Ceballos & Sanabria
- Estilitzat
 - Divertit
 - Senzill
 - Detallista
 - Caricaturesc
 - Colorista
 - Infantil

I tu? Quins altres adjectius hi afegiries?
.....
.....

7. Busca en internet imatges de les falles de Marina Puche i de Ceballos & Sanabria. Després, selecciona una imatge d'una falla de cada un: les que més t'agraden. Quan les hages elegides, imprimix-les i apegales en els espais que t'indiquem.

FALLA DE MARINA PUCHE	FALLA DE CEBALLOS & SANABRIA

8. Els ninots de la falla infantil d'enguany tenen la particularitat de ser plans, és a dir, en dos dimensions, en comptes de les tres que solen ser habituals. En la fotografia següent pots veure com els artistes han treballat els esbossos en paper.

Pren com a exemple esta tècnica artística i dissenya els teus propis ninots lectors. Agafa un full i dibuixa un personatge llegint un llibre, pot ser un autoretrat, un retrat d'algun amic o familiar, un personatge d'un

llibre, pel·lícula o sèrie o, fins i tot, un animal. A continuació, retalla la silueta tal com han fet en les fotografies. Amb tots els ninots que creeu podeu muntar una escena estàtica si les apegueu sobre un cartó o podeu enganxar en la part posterior pals de fusta o de plàstic i convertir-los en titelles.

9. Una altra possible utilització dels ninots en dos dimensions que has creat en l'exercici anterior seria adaptar-los a una targeta de felicitació o un llibre *pop-up*. Es tracta d'una tècnica que permet fer que els ninots es planten quan obrim la targeta (que pot ser un full o cartolina tamany A4 doblegat per la mitat). En YouTube podràs trobar molts tutorials sobre com fer una targeta o un llibre il·lustrat *pop-up* per a donar vida als teus personatges ninots.

10. Si has tingut l'oportunitat de visitar la falla infantil de la plaça de l'Ajuntament de 2024 o l'has vista fotografiada, valora-la. Si no l'has vista, valora l'escena de la fotografia.

- En general, t'ha agradat o no? Per què?
.....
.....
.....
.....
.....

- Quina escena o ninot t'ha agradat més? Explica per què.
.....
.....
.....
.....
.....

11. Si hagueres de dissenyar una falla amb la mateixa temàtica, però centrada en quines millores introduiries en el teu barri o la teua escola per fer-los més verds i sostenibles, quines escenes elegiries?
Fes un esbós de com seria la teua falla. Posa en marxa la teua creativitat. Pots utilitzar qualsevol color o tècnica artística (llapis, ceres, retoladors, aquarel·les, tèmpera, *collage*...)

12. Proposa als teus companys i companyes la realització d'una exposició amb els esbossos que heu fet. Podeu emmarcar els dibuixos amb cartolines de colors o amb altres materials rígids.

LLEGIR EN
VERD

SABER MÉS I MILLORAR L'ENTORN

Per a aprofundir, investigar i aprendre
al voltant del tema de la falla infantil i
fer-ne propostes de millora.

ACTIVITATS

1. Els artistes de la falla municipal infantil de València han elegit enguany el tema del nomenament de València com a Capital Verda Europea 2024 per a dissenyar i elaborar el monument que s’ha d’exposar en Falles a la plaça de l’Ajuntament. Per això, et demanem que busques en internet, principalment en l’enciclopèdia Viquipèdia, i que contestes a les preguntes següents:

- Per què s’atorga el premi Capital Verda Europea i qui el dona?
-
-
-
-
-
-
-
-

- València és la Capital Verda Europea 2024, però, anteriorment, ho han sigut altres ciutats. Escriu-ne el nom de cinc que ho hagen sigut ja.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

2. Per què creus que València ha sigut elegida Capital Verda Europea 2024?

Assenyalala amb verdader (V) o fals (F) la relació de motius següent, segons els consideres encertats o no.

- ☐ Perquè el 97 % dels seus habitants viuen a menys de 300 metres d’una zona verda.
- ☐ Perquè la ciutat de València té platges i en moltes cases es veu la mar.
- ☐ Per la creació de moltes zones de pàrquing per a cotxes i altres vehicles.
- ☐ Per mantindre una alimentació de proximitat vinculada amb els productes de l’horta.
- ☐ Per la construcció d’edificis escolars.
- ☐ Perquè té el jardí urbà més llarg d’Europa: el jardí del riu Túria.

- __ Per la creació d'espais i places per a vianants lliures de vehicles.
- __ Per potenciar i facilitar l'ús dels patinets elèctrics.
- __ Per tindre unes festes com les Falles en les quals participa molta gent.
- __ Pels més de 160 quilòmetres de carril bici.
- __ Per l'aposta per reduir les emissions de monòxid de carboni procedents del sector turístic.
- __ Per renovar la gespa dels camps de futbol de la ciutat.
- __ Per tindre molt a prop un espai natural com el de l'Albufera de València.
- __ Per la gran afició musical que tenen els seus habitants.

3. En la imatge de l'escena de la platja de la Malva-rosa que hi ha a l'apartat dos de la guia dedicat al monument de la falla, pots vore dalt de la socorrista dos banderes: una verda, que comunica el bon estat de la mar i que la gent es pot banyar, i una altra blava. Saps què significa? Si no ho saps, investiga i escriu un text breu explicant per què es dona una bandera blava i qui la dona.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

4. Busca en internet quantes banderes blaves han atorgat a les platges valencianes, per exemple, en l'últim any.

.....

.....

5. Què opines de l'elecció de València com a Capital Verda Europea 2024? Creus que el títol està ben donat? Explica per què.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

6. Creus que les platges valencianes es mereixen les banderes que els donen? Explica per què.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

7. Quins són els principals problemes que tenen hui les grans ciutats?

.....

.....

.....

.....

.....

8. Pensa en el teu barri, en la teua escola, en els parcs que tens més a prop i destaca els aspectes positius que contemples en la columna de l'esquerra i els aspectes negatius, les deficiències que es podrien millorar, en la columna de la dreta.

Aspectes positius	Aspectes negatius
.....	
.....	
.....	
.....	
.....	
.....	
.....	
.....	

9. Finalment, escriu ara quins canvis i quines reformes proposaries a l'Ajuntament per a millorar la qualitat de la vida dels habitants del teu barri o de la zona on vius.

.....

.....

.....

.....

10. Observa ara les il·lustracions següents fetes pels artistes fallers en les quals a la imatge o dibuix els acompanya un eslògan a favor de la lectura, perquè segons el lema de la falla es pot «llegir en verd». La lectura és un recurs per a conscienciar-nos de la necessitat de respectar el nostre medi ambient i de mantindre'l net.

Seguint l'exemple de les il·lustracions, fes-ne tu ara una amb un eslògan que t'hages inventat prèviament.

LLEGIR EN VERD

ELS AUTORS

Per a conèixer els autors dels textos i els autors de la falla, i descobrir la seua obra.

ACTIVITATS

- 1. Busca i llig en internet informació biobibliogràfica sobre Alba Fluixà Pelufo, l'autora dels poemes explicatius de la falla *Llegir en verd*.
- 2. Amb la informació que hi trobes contesta a les preguntes següents:
 - Data de naixement.
.....
.....
.....

- Quins llibres ha publicat?
.....
.....
.....
- Quin gènere literari utilitza? La poesia, la narrativa o el teatre?
.....
.....
.....
.....
- Quins llibres ha publicat? Escriu-ne els títols.
.....
.....
.....
.....
.....
- Quin premi literari ha guanyat?
.....
.....
.....
.....
- Quins estudis té? És a dir, en què es va llicenciar?
.....
.....
.....
- De què és doctora?
.....
.....
.....

3. A més de l'autora dels poemes, el llibre de la falla municipal infantil d'enguany té també altres autors que han escrit un conte. Busca en la sopa de lletres següent el cognom dels sis escriptors o escriptores que hi participen i també el cognom de la poeta.

M	I	A	S	Q	U	E	T	S	P	S	O
U	M	K	A	U	L	E	G	F	E	B	T
X	C	D	N	R	E	L	I	A	L	R	O
E	A	S	H	U	E	R	T	A	F	O	R
R	F	P	E	R	R	E	T	S	G	S	N
A	L	V	R	I	B	Y	E	A	R	E	E
N	U	U	M	J	A	E	F	A	I	T	R
G	I	C	E	Z	I	S	O	E	N	A	S
A	X	G	L	X	Q	O	R	I	E	U	S
V	G	R	A	N	D	E	R	E	L	L	I
O	S	R	N	L	E	N	Y	A	T	E	R
L	E	I	D	A	X	A	Z	T	I	G	O
C	A	N	O	D	Q	U	A	J	B	E	P

4. Busca i llig ara en internet informació biobibliogràfica sobre les escriptores i els escriptors dels relats que has llegit.

5. Si has buscat informació dels autors dels relats, contestaràs fàcilment l'activitat següent. Relaciona el nom de cada escriptor o escriptora amb el títol de l'obra que ha escrit.

- Vicent Sanhermelando - *El secret de l'avi*
- Paula Reyes - *Adiós, pequeño*
- Fani Grande - *Les costures del mon*
- Máximo Huerta - *Pell de seda*
- Carles Cano - *El compás bailarín*
- Teresa Broseta - *Empar, fallera major infantil*

6. Has llegit alguna obra dels escriptors o de les escriptores que han escrit els relats del llibret de la falla infantil de l'Ajuntament de València de 2024?

Escriu-ne el títol i el nom de l'autor o l'autora.

.....

.....

.....

7. Tenint en compte només el nom de les obres de les escriptores i escriptors que has investigat, quin llibre t'agradaria llegir. Escriu-ne el títol i el nom de l'autor o l'autora.

Explica els motius de la teua elecció.

8. Selecciona el nom d'un escriptor o escriptora i amb tota la informació que has trobat fes una presentació digital (amb Power Point, Prezi, Canva o Genially) de l'autor o autora dels relats relacionats amb cada una de les escenes de la falla municipal infantil i exposa-la davant dels teus companys o companyes. Podeu fer l'activitat també en equip.

9. Imagina't que tens la possibilitat de conèixer l'escriptor o l'escriptora que has seleccionat en l'activitat anterior i que li has de fer una entrevista. Quines preguntes li faries? Escribeu totes les que se t'ocórreguen.

10. Busquem ara informació sobre els autors de la falla infantil de l'Ajuntament de València de 2024: Marina Puche i el tàndem Ceballos & Sanabria.

Per facilitar-vos la faena, vos suggerim que visiteu les pàgines webs següents:

Per a Marina Puche

<https://marinapuche.com/>

<https://www.consorcimuseus.gva.es/centro-del-carmen/exposicion/apertura-marina-puche-amor-a-primera-tinta/?lang=es>

https://ca.wikipedia.org/wiki/Marina_Puche_Fabuel

https://www.ondacero.es/programas/por-fin-no-es-lunes/podcast/entrevistas/marina-puche-primera-mujer-disenar-falla-municipal_20230311640c760b31c73f00015e66fb.html

Per a Ceballos & Sanabria

<https://www.fallas.com/index.php/es/main-fallas-municipales-es/7332-10-tips-que-deberias-saber-sobre-ceballos-sanabria>

<https://www.fallas.com/index.php/es/main-fallas-municipales-es/8762-ceballos-sanabria-de-la-ilustracion-y-las-bellas-artes-a-las-fallas>

https://ca.wikipedia.org/wiki/Ceballos_i_Sanabria

11. Amb la informació que has trobat en internet sobre Marina Puche, assenyala si són verdaderes (V) o falses (F) les frases següents relacionades amb Marina Puche:

___ Va nèixer a Madrid.

___ Una de les coses que més ha influït en el treball de Marina Puche és haver sigut filla i neta d'artista faller.

___ Estudià filologia anglesa.

___ Marina Puche va ser la tercera dona a dissenyar la falla municipal gran de València l'any 2023 amb el lema *Cardioversió valenciana*.

___ Li agrada molt la il·lustració.

___ Amb la seua germana ha muntat una empresa, Manitas de Plata, dedicada a la porcellana i la il·lustració.

___ Va rebre, en la Batalla de Flors de la Gran Fira de València de 2016 el premi Baró de Cortes per la carrossa *Fades de primavera*.

___ Actualment treballa d'oficinista en una empresa.

___ Va publicar el llibre *¡Gané! Diario del Coronavirus*.

12. Escriu el títol d'almenys tres falles que haja plantat Marina Puche en els últims anys.
-
-
-
-
-
13. Ara amb la informació que has trobat i llegit de Ceballos & Sanabria, contesta a les preguntes següents:
- Quins estudis té José Luis Ceballos?
 -
 -
 -
 -
 - Quins estudis té Francisco Sanabria Casado?
 -
 -
 -
 - Què és el que formen els dos artistes junts amb el nom artístic de Ceballos & Sanabria?
 -
 -
 -

- En quin barri de València tenen el taller d'artista faller?
 -
 -
 - A més de falles, també dibuixen. Escriu el nom de tres contes que hagen il·lustrat.
 -
 -
 -
 -
 - Fes una relació amb el nom de tres falles que hagen plantat en els últims anys i cita també el lema de cada una.
 -
 -
 -
 -
14. Fes una relació de temes per a proposar als artistes falleres de cara a projectes futurs de noves falles. Quins altres temes vos agradaria per a la falla infantil municipal de l'any que ve.
-
-
-
-

LLEGIR EN VERD

EN FAMÍLIA

Activitats per a compartir amb la família, l'alumnat de l'escola i amb altres grups i col·lectius socials

- Buscar informació en internet sobre la programació d'actes i d'activitats que al llarg de 2024 es tinguen programats per a celebrar l'elecció de València com a Capital Verda Europea, per exemple en el web <https://valenciasecreta.com/capital-verde-europea-programa> i seleccionar els que més interessin per a visitar en família.
- Seleccionar vídeos promocionals i informatius que s'hagen fet per a donar a conèixer València com a Capital Verda Europea i vore'ls en família. Vídeos com, per exemple, els que podeu trobar a:
https://www.youtube.com/watch?v=O_d83vbRwNo
<https://www.youtube.com/watch?v=JBVnf5xJcFI>
Però, n'hi ha molts altres.
- Programar i planificar un dia d'excursió a l'Albufera de València: fer un passeig en barca i visitar, per exemple, el Centre d'Interpretació del Racó de l'Olla per a observar el gran interès botànic i ornitològic del paratge.
- Visitar el parc de la Rambleta, el Jardí del Túria o qualsevol altre espai verd de la ciutat i planificar activitats diverses com, per exemple, llegir, córrer, fer un pícnic, etc.

- Fer un passeig en bicicleta pel carril bici de la ciutat de València.
- Visitar una biblioteca pública de la ciutat i buscar llibres relacionats amb el tema tractat en la falla infantil d'enguany: el medi ambient, la cura de l'entorn, el respecte a la vida animal existent en les ciutats, la reducció del consum, el reciclatge, etc.
- Visitar una llibreria del barri o de la ciutat per a adquirir uns quants llibres que tracten del tema de la falla i la necessitat d'una economia sostenible.
- Visitar un museu relacionat amb la temàtica estudiada en les activitats proposades per la guia didàctica, com, per exemple, el Museu de Ciències Naturals de la ciutat de València situat als Jardins del Real, o el Museu de les Ciències, l'Oceanogràfic o l'Umbracle, situats al Jardí del Túria.
- Fer una visita al Bioparc o al Centre Meteorològic de València.
- Visitar les falles de València durant les festes falleres i buscar escenes que tracten temes mediambientals o que critiquen actituds contaminants i fer fotografies d'estes escenes per a constatar si en els monuments fallers es reflectix la preocupació pel medi ambient i el canvi climàtic o no.

© Dels textos: els autors
© De les il·lustracions: Marina Puche, José Luis Ceballos i Francisco Sanabria
© De les fotografies de la falla al taller: Juan Solbes
© De les fotografies de la guia didàctica: els autors
© De l'edició: Ajuntament de València. Regidoria de Falles

Edita: Ajuntament de València. Regidoria de Falles
Coordinació: José Luis Ceballos, Gil Manuel Hernández, Josep Lluís Marín, Marina Puche i Francisco Sanabria

Maquetació i disseny: Félix Fernández B. LA IMPRENTA CG
Depòsit legal: V-743-2020

Les opinions expressades en els textos són exclusivament dels autors.
Es permet la reproducció si se'n esmenta la procedència.

